

Plannen nieuwe
structuur orde

Betrokkenheid van
leden vergroten, het blijft
een lastig punt

Waar wil de orde over twintig jaar zijn? Die vraag ligt ten grondslag aan 'Een verbeterde orde', een discussiestuk met ideeën over een nieuwe structuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). De organisatie moet slagvaardiger, en oog hebben voor de belangen van de leden. Veel nadruk ligt op een betere communicatie tussen bestuur, bureau en leden. Maar wordt iedereen wel voldoende gehoord?

TEKST Tatiana Scheltem | BEELD Hollandse Hoogte

Nog geen halfjaar na de coup van Notaris voor Rechtszekerheid zat er een nieuw KNB-bestuur en lag er een advies van Bureau Berenschot voor een grondige reorganisatie van het bureau [zie kader – red.]. Maar daarmee was het onderliggende probleem – de door de leden ervaren afstand tot het bureau en het bestuur – nog niet verholpen. Ook de beroepsorganisatie zelf was aan een grondige herziening toe. Het belang van die reorganisatie is evident. Want er is maar één speler die gehoord wordt, en dat is de KNB, zegt organisatieadviseur Lex Sigterman. Op verzoek van het bestuur schreef

hij het discussiestuk 'Een verbeterde orde', waarin hij zijn ideeën over een nieuwe orde-structuur ontvouwt. Sigterman: 'Een belangrijke zorg was: hoe betrekken we de leden zo veel mogelijk bij de organisatie, en hoe maken we ze bewust van alle veranderingen die op het notariaat afkomen? Tegelijkertijd moet de KNB slagvaardig kunnen reageren op politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen rond executievelingen, kantoren die het moeilijk hebben, of het centraal aandeelhoudersregister. Bij dat soort zaken wil je een bestuur dat krachtig en snel kan acteren.'

VERANDERING

De meest in het oog springende verandering is dat de algemene ledenvergadering (ALV) wordt afgeschaft en dat de ledenraad, anders dan voorheen, niet langer bevoegd is beleid te maken, maar alleen nog het bestuur controleert. Sigterman: 'Dat is met name gedaan omdat niemand meer zo'n opstand wil als vorig jaar. De ledenraad houdt nog wel een initiatiefrecht, en als de leden daar gebruik van maken, heeft het bestuur de plicht ernaar te kijken.' Daarnaast wordt het aantal vergaderingen teruggebracht tot twee regiobijeenkomsten en twee tot vier ringvergaderingen per jaar. Toch wordt er straks juist beter naar de leden geluisterd, zegt Sigterman. Bijvoorbeeld door onderwerpen voorafgaand aan ring- of regiovergaderingen voor te leggen aan de leden. 'Zo worden mensen bewust van de vragen die spelen op KNB-niveau en kunnen ze zich aan de hand van concrete documenten een mening vormen.'

STAPJE VOOR STAPJE

In de nieuwe opzet wordt het besluitvormingsproces beter zichtbaar, denkt Franc Wilmink, de KNB-voorzitter. 'Voorheen liep de informatie die vanuit Den Haag naar de leden ging via de ringen. Maar dat ging niet altijd goed, zodat men niet wist wat er speelde. Over de structuur van dat besluitvormingsproces was niet goed nagedacht, althans: het werkt niet meer zo als twintig, dertig jaar geleden. Je kunt niet meer zeggen: "We hebben zus en zo besloten, vertrouw er maar op dat het goed zit." We gaan proberen om mensen welbewust, stapje voor stapje, mee te nemen in het besluitvormingsproces, ook door meer dan voorheen als bestuur bij de ringvergaderingen aanwezig te zijn. Organisatorisch wordt dat trouwens nog best ingewikkeld. Maar ik ben geneigd om te zeggen: "We proberen het, we kijken hoe het gaat."' "

ENTHOUSIAST

Het stuk is inmiddels goedgekeurd door een vertrouwenscommissie van de ledenraad. Deze commissie heeft Sigterman bij eerdere versies ook van input voorzien, vertelt Maud van Weersch, kandidaat-notaris bij Hoge Van Gerven Notarissen in Nijmegen en lid van de vertrouwenscommissie van de ledenraad. Persoonlijk is ze 'heel enthousiast' over de plannen, vooral het eerder en vaker delen van informatie is een verbetering. 'Je merkt al dat de KNB-nieuwsbrief zeer wordt gewaardeerd. Dat was ook een deel van de kritiek: we horen niks dús gebeurt er niks. Dat is dus niet zo.' In de ledenraad was niet iedereen even enthousiast als Van Weersch: 'De vrees is dat de vergaderfrequentie te hoog oploopt, en de opkomst daardoor juist minder zal worden, omdat je verder moet rijden naar een regio-bijeenkomst. Nu al is de opkomst bij ringvergaderingen een probleem, hooguit 10 procent komt opdagen. Maar als lid van de ledenraad is dat wel waar je je informatie vandaan haalt. Dus hoe representatief is het verhaal dat je in de ledenraad vertelt?'

VERTEGENWOORDIGING

Ook Anna de Vries, notaris te Ureterp en voorzitter van de Nederlandse Branchevereniging voor het Notariaat (NBVN) is op zich positief over de plannen, maar zet ook vraagtekens bij het democratische gehalte van de nieuwe orde in de praktijk. 'Met name omdat de leden van de nieuwe ledenraad zonder last en ruggenspraak gaan stemmen. Dat gebeurt nu ook al, maar ieder lid vertegenwoordigt toch een aantal notarissen uit zijn ring.' Het staat niet met zo veel woorden in het plan, maar De Vries verwacht dat het met die evenredige vertegenwoordiging in de praktijk straks afgelopen zal zijn, ten faveure van een 'districtenstelsel.' 'Het heeft iets griezeligs. Gaat dit "parlement" stemmen zonder rekening te houden met het aantal poppetjes dat het vertegenwoordigt? Als mensen in het notariaat niks van zich laten horen, zoals in het verleden gebeurde, en zich ook digitaal

niet roeren, heb je dus nog steeds geen goede vertegenwoordiging. Het betekent ook dat je mensen in die ledenraad moet hebben die heel actief zijn in de ring. Een soort spilfiguur. Het kan nog lastig worden om die te vinden.' Onduidelijk is ook, zegt De Vries, of en hoe de verschillende netwerkorganisaties (zoals de NBVN, maar ook Netwerk Notarissen en Formaat notarissen) gaan meepraten over het beleid van de KNB. 'Dat de specialistenverenigingen de banden met de KNB aantrekken, is prima. Maar dat heeft met vakinhoudelijkheid te maken, niet zozeer met beleid en toekomst van de KNB. De vraag is of voor clubs als de NBVN, Netwerk of Formaat, die toch een deel van de achterban vertegenwoordigen, niet ook een vorm van vertegenwoordiging geregeld moet worden.'

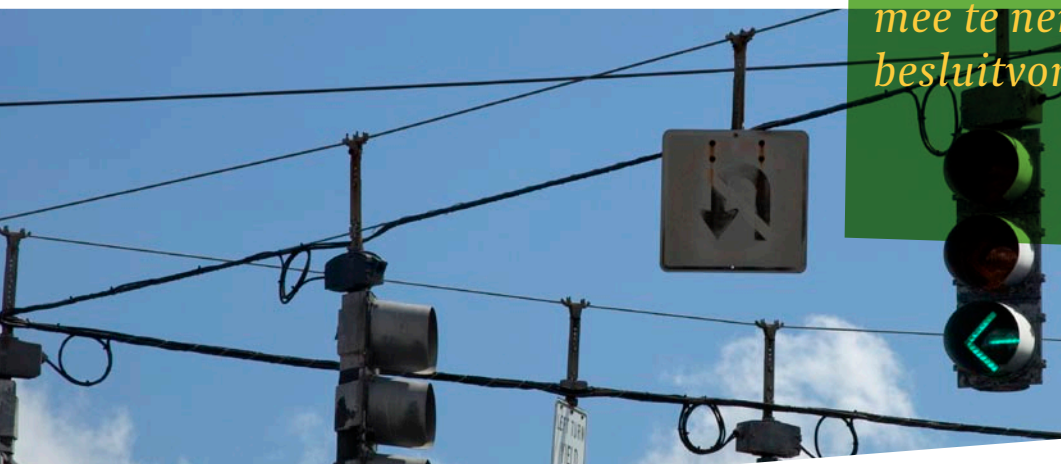
Het discussiestuk is er niet helder over. Het is Henk Broekema, notaris te Groningen en als voorzitter van Formaat notarissen betrokken bij Notaris voor Rechtszekerheid, ook opgevallen. 'Er wordt gesteld dat de ledenraad een afspiegeling is van de beroepsgroep. Maar met de benoeming van twee leden uit de elf ringen garandeer je nog geen afspiegeling. Hooguit een deel. Bovendien kan het gebeuren dat één groepering zijn vergaderingen goed voorbereidt, of alle leden in Nederland vertelt hoe ze moeten stemmen. Die groepering zou ineens een formidabele invloed kunnen hebben op het beleid.'

DOORTASTEND OPTREDEN

En dan zijn er de onderwerpen die in het discussiestuk wel genoemd, maar niet behandeld of opgelost worden, signaleert Broekema. 'Volgens het bestuur zijn er te veel ringen, maar ze gaan er verder niet op in. Ook het cafetariamodel, waarbij de wettelijke en de niet-wettelijke taken van de KNB worden gesplitst, wordt niet uitgewerkt.'

‘We gaan proberen om mensen welbewust, stapje voor stapje, mee te nemen in het besluitvormingsproces’

Maar het bestuur heeft haast, zegt hij er meteen achteraan en dat moet ook, vindt hij. ‘Als je het mij vraagt, lopen snelheid en daadkracht op dit moment terug. Die verminderde daadkracht zal tot gevolg hebben dat de betrokkenheid af zal nemen. Om de leden erbij te houden, is doortastend optreden gewenst, je moet de zaken nu niet onder het mom van zorgvuldigheid op de lange baan schuiven. Je hoort leden klagen dat het tempo eruit is. “Zie je wel”, zeggen ze, “het blijft allemaal bij het oude.” Intern is schoon schip gemaakt, het bureau is afgeslankt. Al die tijd heeft het bestuur niet hoeven kiezen. Nu moeten ze principiële keuzes maken. Ik vraag me af of dat gaat gebeuren.’

DISCUSSIE

De keuze die voorligt, is volgens Aniel Autar, notaris in Rotterdam en voorzitter van specialistenvereniging EPN, wat voor soort organisatie de KNB wil zijn: een organisatie die kwaliteit (lees: specialisme) bevordert, of een organisatie in de greep van belangen die niet per se stroken met de ordebelangen? Autar ziet het somber in. ‘Ik vraag me af of het notariaat er al rijp voor is, om dit stukje te doen. Enerzijds zegt de KNB: specialisatie en samenwerken is nodig. Maar veel samenwerkingsverbanden vallen als gevolg van de crisis uit elkaar. Er is een enorme toename van het aantal eenpitters. Maar die eenpitters hebben andere belangen dan de KNB als orde. Ze proberen te overleven. Dus de vraag is: hoe ga je daar

als KNB mee om?’ Daarover wil KNB-voorzitter Wilmink graag in discussie met de leden tijdens de regiobijeenkomsten, die de komende maanden worden georganiseerd. ‘De bedoeling is dat iedere notaris in de toekomst een organisatie treft waarvan hij het gevoel heeft dat die van hem of haar is’, zegt Wilmink. ‘Daarnaast hopen we (maar het is geen hoofddoel) dat het ook qua kosten voordeliger wordt.’ Bij de regiobijeenkomsten moet blijken of het plan tegemoetkomt aan de kritiek op het functioneren van de huidige KNB. Wilmink ziet die discussie met vertrouwen tegemoet. ‘Alle seinen zijn op groen gezet, om dat te bereiken.’ ■

Data en locaties gecombineerde ringvergaderingen/regiobijeenkomsten:

29 oktober	NH Hotel Utrecht
31 oktober	NH Capelle
11 november	Huis ten Wolde, De Bult (vlakbij Steenwijk)
18 november	NH Musica, Amsterdam
21 november	NH Koningshof, Veldhoven
Alle bijeenkomsten zijn gepland van 16.00 – 20.00 uur.	

Het doel van deze bijeenkomsten is dat leden zich uitspreken over bepaalde onderwerpen, zoals het voorstel voor verbetering van de orde. Bestuursleden gaan hierover met de leden in gesprek.

Het nieuwe KNB-bureau

De reorganisatie van het KNB-bureau is per 1 juli afgerond. De nieuwe organisatie wordt gekenmerkt door een heldere structuur. Centraal in de nieuwe organisatie staat het nieuwe secretariaat, dat voor bereikbaarheid en klantvriendelijkheid moet zorgen. Er zijn vier nieuwe afdelingen gevormd: JPZ (Juridische en Praktijkzaken), B&C (Belangenbehartiging en Communicatie), EM (Elektronische media) en het Bedrijfsbureau. Het bureau zal in de toekomst ondersteuning

bieden aan de professionalisering van ledenraad en bestuur, bijvoorbeeld door ondersteuning van ring- en regiovergaderingen, en het aanbieden van opleidingen aan leden van de raad. Een aantal medewerkers heeft een nieuwe invulling gevonden. In de komende maanden zal een besluit worden genomen over de nieuwe, kleinere behuizing van de KNB. Een externe locatie is een optie, een andere mogelijkheid is om een etage minder te bezetten op het Spui.